

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

2. Proponitur secunda opinio negatiua, videlicet non posse Principes
Chistianos inire foedus cum Turcis, vel Hæreticis. Ex part. 10. tr. addit. 2.
res. etiam 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

scilicet, qui cum Aner, Eschol, & Mambre Gentilibus fœdus sanciuit, eosque secū duxit in bellum, *Gen. 14. v. 13.* Dauidis qui cum Hiram Rege Tyri amicitiam cōtraxit, *1. Reg. 5. v. 1.* Salomonis qui cum eodem Hiram pacem, & fœdus inuit, *cap. 5. v. 12.* & affinitate coniunctus fuit Pharaoni Regi Ægypti, *1. Reg. 1. v. 1.* Idque fœdus cum Romanis & Spartiatis Simon Summus Sacerdos renouauit, *1. Machab. 14. v. 18.* cum seq. Hjs addunt Iustiniani Imperatoris, qui cum Persis fœdus peti iussit, *leg. 2. Cod. de offic. Præf. Æli Prætor. Africa, & leg. 4. Cod. de Commer. & mercat.*

3. Nec obstat, vt ait Bocerus, tract. de Bello, c. 6. n. 16. quod Christianis consortium, & communio cum Infidelibus vlla esse non debeat, *cap. sup. 28. q. 1.* Hoc enim intelligendum est, partim de consortio spirituali, non politico, & ciuili, vt arguit perspicue, *cap. Ecce 23. q. 4. & cap. non licet. 1. q. 1.* partim de non necessaria communione, & conuersatione, & minime de consortio necessario, quale est quod belli necessitas extorquet, argumento exempli Machabæorum, cum infidelibus Romanis fœdus constituentium, *1. Machab. cap. 8.*

RESOL. II.

Proponitur Secunda Opinio negatiua, videlicet non posse Principes Christianos inire fœdera cum Turcis, vel Hæreticis. Ex part. 10. tract. 2. addit. Ref. 2.

§. 1. **S**ecunda opinio negat, & illam latè defendit Sacheranus in particulari disputatione, impressa post suas decisiones, Pedemontanas num. 11. & seqq. late infra in Fernandus Pizarrius in vita Ioannis Pizzarri cap. 7. obser. 2. quibus adde Reinhardum Honnig in Theatro Politico part. 1. cap. 5. n. 100. Petrinum Bellum de re milit. p. 2. tit. 17. Magerum de Aduocat. armata cap. 7. num. 100. & seqq. Theodorum Reinkink tract. de Regimine seculari, & Ecclesiast. lib. 3. clas. 3. cap. 2. num. 63. & seqq. Albericum Gentilem de iure Belli lib. 3. cap. 19. Arumam in auream Bullam, disc. 6. Thesi 7. Cochier in Thesaur. Polit. aphor. lib. 2. cap. 11. Mancinum de iure Principatum lib. 6. c. 18. Calistum Ramirez de lege Regia §. 26. n. 65. Hermanum Hoffen de iure publico, & priuato p. 3. per. 2. q. 10. Io. Althusius in polit. cap. 34. num. 51. & alios penes Nicolaum Myserum in addit. in Rumelinum ad auream Bullam, p. 2. dissert. 4. Thesi 35. Probatur hæc opinio ex Dei prohibitione, *Exod. 23. v. 32. & cap. 34. v. 32. & c. 34. v. 12.* Caue, inquit, ne vnquam cum habitatoribus terræ istius iungas amicitias, ne sint offendiculum in medio tui. Non feries cum eis pactum, *Deuter. 7. v. 3.* Nec Iudæorum vllum fuit cum Samaritanis commercium, *1o. 4. vers. 9.* & Paulus 2. *Corint. 6. vers. 14.* & seq. ita præcipit. Nolite iugum ducere cum infidelibus. Quæ enim participatio iustitiæ cum iniquitate, aut quæ societas lucis ad tenebras? Quæ autem conuentio Christi ad Belial? aut quæ pars fideli cum infideli? In ipso fœdere inter eos, cum quibus inicitur societas quædam amoris, & voluntatis communicatio est. At quis amer in eos, qui ipsius Christi, & membrorum eius iurati sunt hostes? Adde quod reprehendantur à Prophetis Dei, qui cum impiis percusserunt fœdera. Ita Afa Rex Iuda ob fœdus inuitum cum Benhadado Rege Syriæ corripitur 2. *Paralip. 16. vers. 7.* & Iosaphat ob contractam amicitiam cum impio Achabo; 2. *Paralip. 19. v. 2.* itemque cum Ochozia. 2. *Paralip. 20. v. 37.* Aconiti ea natura est, teste Plinio, lib. 2. cap. 2. vt etiam contactu noceat; ita infidelium, &

Sap. conten-
tis in hac
Ref. magis
late infra in
Ref. 4. §. Di-
co secundo.
vers. Vnde, &
seq. & in
Ref. 5. per
totam.

Hæreticorum conuictis protinus inficit, si vel tantillum cum illis commercij habere incipias. Serpente namque vitia, & in proximum quemque transiunt; & contactu nocent, vt inquit Seneca de tranquillitate animi cap. 7. Ergo huius periculi euitandi causa, profusus ab eiusmodi auxilio abstinendum est: præsertim cum hoc periculum, concernens animæ salutem, maius sit altero, concernente res temporales. Et ideo de Hæreticis loquens D. Cyprianus in Epistola ad Cornelium, sic ait: Nulla cum talibus commercia, nulla conuiuia, nulla colloquia misceantur, simulque ab illis tam separati, quam sunt illi ab Ecclesia.

RESOL. III.

Tertia opinio assertur, conuictis Principibus Christianis inire fœdera cum Turcis, vel Hæreticis, in summa necessitate. Ex part. 10. tract. 2. addit. Ref. 3.

§. 1. **T**ertia opinio, vt obseruat Dominicus Puaronius in Bulla Cœnæ c. 7. ver. ad Saracenos, Turcos, &c. num. 17. & seq. & Daniel Otterus in disser. Politico. iuridica de iure publico c. 11. aliud temperamentum, ac medium quoddam inuenit; asserit enim tunc incunda esse fœdera cum infidelibus, ac Hæreticis; cum summa ingruit necessitas, hostiumque crudelitas; nec alia ratio euadendi se offert, ita tamen vt caueatur, ne, vel nobis, vel hostibus nostris periculum afferatur in Religione, & quantum denique fieri potest, cito, & bono modo dimittantur. Ita tenet, & ex multis probat Doctus Iuriscoñsultus Petrus Gonzalez de Salzedo tract. de lege polit. lib. 3. cap. 3. num. 23. cui adde Melchior Iupium quaestione politica 74. Henricum Hanonium in dissertatione politica 13. num. 5. & Christophorum Besoldum in Dissertat. de iure fœderum cap. 4. num. 3. Felinum, Ioannem Andream, & alios, quos citat Mancinus de Iuribus Principatum, lib. 6. capit. 17. Confirmatur hæc opinio ex vi, & efficacia necessitatis: nam neque iure diuino, neque humano, necessitati lex ferri potest. Traquell. de rect. signag. §. 26. gloss. summa 9. & seqq. vbi ad multis, more suo, prosequitur, Hieronymus de Cenall. in spec. Opin. commun. q. 906. num. 50. & sequentibus. Gellius 1. obseru. 101. num. 6. 7. 8. Crauetta conf. 1. pro gener. num. 8. & seqq. Vembecius conf. 40. n. 28. Nam de iure diuino occidere aliquem fas non est. Si tamen aliquis in necessitate constitutus cum moderamine inculpata tutela aggressorem interficiat; in legem diuinam delinquere non putatur. Sic videmus, Dauidem famis necessitate ductum, comedisse panes propositionis, quos non nisi Sacerdotibus comedere fas erat 1. *Sam. 21. vers. 6.* *Marc. 2. vers. 25.* Vbi ipse Saluator id recenset, & approbat. Pariter in Sacris legibus, Iudæos, quibus belligere non licebat die Sabbati, eadem die bella gessisse, vt se defenderent 1. *Machab. capit. 2. vers. 41.* De iure humano communis est traditio, necessitatem facere licitum quod aliàs erat illicitum, argum. cap. si nulla, eiusd. 23. q. 8. Huc pertinent rationes, & axiomata Doctorem, quæ de necessitate adducuntur quod necessitas sit ingens telum, nulli subiectum legi, ipsa legem faciens, cap. remissionem vers. sed. Notandum causa 1. q. 1. c. scilicet. c. quando de consecrat. dist. 7. Ideoque quod necessitate urgente sit culpabile non est, ad limina causa 30. q. 1. Cuius rationem inquit, & reddit D. Thomas, & ex eo Hieronymus de Cauall. in specul. commun. opin. quaest. 906. num. 53. quia lex debet esse de possibili, cap. erit autem dist. 4. vbi dicitur: Erit autem lex honesta, iusta, possibilis. Necessitas verò supponit impossibile quoddam;